

آزمون نوبت اول فارسی (2)		پایه یازدهم	رشته ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: 02/10/7	شروع آزمون: 12 ظهر
دبیرستان شهید ناصری		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحات: 4 صفحه	مدت پاسخگویی: 75 دقیقه
ردیف	سؤالات				
بخش یکم: قلمرو زبانی (7 نمره)					
1	معادل معنایی فعل « فرمود » ، را از متن زیر بیابید. « و دیگر روز ، امیر مثال داد تا هزار هزار درم به غزنین و دو هزار هزار درم به دیگر ممالک ، به مستحقان و درویشان دهند شکر این را. »				
2	برای هریک از واژه های مشخص شده ، یک برابر معنایی مناسب بنویسید (آ) جلال الدین محمد ، مجالس درس و وعظ را بر عهده گرفت. (ب) نژند آن دل ، که او خواهد نژندش				
3	با کدام یک از روش های رابطه معنایی واژگان ، می توان به معنای واژه « عدم » در متن زیر پی برد؟ « هر درختی را ثمره معین است که به وقتی معلوم به وجود آن تازه آید و گاهی به عدم آن پژمرده شود. »				
4	معادل درست توضیح عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. « آن که مراحل سیر و سلوک را پشت سر گذاشته و سالکان را راهنمایی و هدایت می کند. » (مُرید / مُرشد)				
5	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (آ) خاک در کمال (مدلت - مزلت) و خواری ، با حضرت عزت و کبریایی ، چندین ناز می کند. (ب) یاران عزیز ، (قرض - غرض) از گردهمایی امروز ، بیان نکته های مهمی است.				
6	در هریک از موارد زیر ، املای یک واژه نادرست است ؛ آن را بیابید و درست آن را بنویسید. (آ) آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد ، بانگ و هزاهز و غریو خواست. امیر برخاست. (ب) هر لحظه از خزاین غیب ، گوهری ، در نهاد او تعبیه می کردند ، تا هرچه از نفایص بود ، جمله در او دفین کردند.				
7	در گروه کلمه های زیر ، سه مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. « قرین و همنشین - وامانده گان و عاجزان - وقفه دو سه هفته ای - هیأت و دسته - افراط و تفریط - ترجیه و برتری »				
8	در کدام عبارت ، واژه ای یافت می شود که « هم آوای » آن در زبان فارسی وجود دارد؟ (آ) خبرهای تازه از سازمان ارتش و سلاح های پیشرفته و فراوان روس ، سایه وحشتی بر وجودش انداخته بود. (ب) از قضای آمده ، پس از نماز ، ناوی ده بیاوردند؛ یکی بزرگ تر ، از جهت نشست امیر.				
9	کدام یک از فعل های مشخص شده در عبارت زیر ، « مجهول » است؟ « امیر نیک کوفته شد و پای راست افگار شد ؛ و هیچ نمانده بود از غرقه شدن. »				
10	کدام گروه قیدی مشخص شده در بیت زیر ، از نوع « صفت » می باشد؟ « به مغرب ، سینه مالان قرص خورشید نهان می گشت پشت کوهساران »				
11	در عبارت زیر ، زمان فعل مشخص شده را « دقیقاً » تعیین کنید. « سربازان را پیش از آنکه حکم و سفارش خان ها در آنجا گردآورده باشد ، عشق به میهن به اینجا می آورد. »				
12	نقش « - م » در کدام مورد با نقش این واژه در مصراع « دریاب که مبتلای عشقم » ، یکسان است؟ (آ) آزاد کن از بلای عشقم (ب) گرچه ز شراب عشق مستم				
13	در همه بیت ها ، به جز گزینه ..... ، شیوه « بلاغی » دیده می شود. 1) به روز مرگ ، چو تابوت من روان باشد 2) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرسد 3) چون موسم حج رسید ، برخاست 4) ما به فلک بوده ایم ، یار ملک بوده ایم گمان مبر که مرا درد ، این جهان باشد چرا به دانه انسانیت این گمان باشد اَشْتُر طلبید و محمل آراست باز همان جا رویم ، جمله که آن شهر ماست				

0/25	معنای فعل « است » ، در مصراع « ما به فلک می رویم ، عزم تماشا که راست » با کدام مورد یکسان است؟ (آ) در حضرت کریم ، تمنا چه حاجت است؟ (ب) باز همان جا رویم ، جمله که آن شهر ماست	14
1	در متن زیر: « پدر جلال الدین ، محمد بن حسین خطیبی ، از دانشمندان روزگار خود بود. به سبب هراس از بی رحمی ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارزم شاه ، ناچار از بلخ مهاجرت کرد. جلال الدین در این ایام ، پنج شش ساله بود که خاندانش ، شهر بلخ و خویشان را بدرود گفت و به قصد حج ، رهسپار گردید. چون به نیشابور رسید ، با شیخ فریدالدین عطار ملاقات کرد. » (آ) « کشتار لشکر مغول » ، کدام یک از انواع نقش تبعی را داراست؟ (ب) در سطر پایانی ، کدام نوع وابسته پیشین یافت می شود؟ (پ) « محمد بن حسین خطیبی » نقش تبعی « بدل » دارد یا « شیخ فریدالدین عطار »؟ (ت) جمله مشخص شده ، « جمله هسته » یک جمله مرکب است ، یا « جمله وابسته » آن؟	15
1	با توجه به متن زیر ، « درستی یا نادرستی » گزاره های داده شده را تعیین کنید. « این پیک ها و نامه ها عاقبت در دل شمس تأثیر بخشید. شمس خواهش مولانا را پذیرفت و بار دیگر به قونیه بازگشت. با آمدن شمس ، بار دیگر نشست ها و ملاقات مولانا با او پی در پی شد و سبب انقلاب احوال مولانا گردید. دگر بار ، مریدان از تعطیل شدن مجالس درس ، به خشم آمدند و مولانا را دیوانه و شمس را جادو گر خواندند. » (آ) « بار دیگر » و « دگر بار » ، دو ترکیب وصفی هستند که نقش قیدی هم دارند. (ب) نقش دستوری واژه های « دیوانه » و « جادوگر » ، مسند و با واژه « عاقبت » ، یکسان است. درست نادرست (پ) هر دو نوع واو « عطف » و « پیوند » ، در متن یافت می شود. درست نادرست (ت) حذف فعل به قرینه « لفظی » است و فعل « بازگشت » ، مستقیماً مجهول می شود. درست نادرست	16
بخش دوم: قلمرو ادبی (5 نمره)		
0/5	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. « ..... کان چهره مُشعش تابانم آرزوست »	17
0/5	مصراع های زیر را با واژه های مناسب کامل کنید. (آ) « دی شیخ با چراغ ..... گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست » ***** (ب) « کرد فراموش ره و رفتار خویش ماند ..... از کار خویش »	18
0/5	هریک از موارد زیر ، « نماد » چه تیپ افرادی هستند؟ (آ) نادره کبکی به جمال تمام شاهد آن روضه فیروزه فام (ب) شغال نگون بخت را شیر خورد بماند آنچه ، روباه از آن سیر خورد	19
0/5	با توجه به موارد زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. (آ) زری که سلطان محمود به غزو از بتخانه ها به شمشیر بیاورده باشد و بتان زرین شکسته. (ب) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست (1) در کدام واژه بیت نخست ، آرایه « مجاز » وجود دارد؟ (2) در بیت دوم ، کدام واژه ها آرایه « جناس ناهمسان » را پدید آورده اند؟	20
0/5	مفهوم هریک از « کنایه » های مشخص شده را بنویسید. (آ) خدایا! تودانتری ، خاک تن در نمی دهد. (ب) خدمت شمس زانوزد و نوآموز گشت.	21
0/5	هریک از بخش های مشخص شده ، کدام آرایه ادبی را پدید آورده اند؟ (آ) به ترانه های شیرین ، به بهانه های زرین بکشید سوی خانه ، مه خوب خوش لقا (ب) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی ؛ / « رو سر بنه به بالین ، تنها مرا رها کن »	22

1	<p>23 با توجه به هریک از موارد داده شده ، پاسخ درست را انتخاب کنید.</p> <p>(آ) در بیت « چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد » ، مصراع دوم ، آرایه « متناقض نما » دارد یا « اغراق »؟</p>	23
1	<p>(ب) آرایه بارز در بیت « بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست » ، « تشبیه » است یا « استعاره »؟</p> <p>(پ) در بیت « از جای چو مار حلقه برجست / در حلقه زلف کعبه زد دست » ، ترکیب « زلف کعبه » ، اضافه استعاری است یا تشبیهی؟</p> <p>(ت) در نوشته « پس ، از ابر کرم ، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به یقین قدرت در گل از گل ، دل کرد. » آرایه « سجع » دیده می شود یا « موازنه »؟</p>	24
1	<p>هر یک از آثار « زندان موصل ، مرصاد العباد ، اسرار نامه ، الهی نامه » ، با کدام یک از توضیحات زیر متناسب است؟</p> <p>(آ) کتابی است از « سنایی » که « حسام الدین چلپی » از مولوی خواست ، به طرز آن اثری به نظم آورد.</p> <p>(ب) از آثار « فریدالدین عطار » که آن را در خردسالی مولانا ، به او هدیه داد.</p> <p>(پ) کتابی ، شامل « خاطرات اسیر آزاد شده ، اصغر رباط جزی » ، که « کامور بخشایش » آن را گردآوری کرده است.</p> <p>(ت) از آثار « نجم الدین رازی » که اثری عرفانی به شمار می رود.</p>	24
بخش سوم: قلمرو فکری (8 نمره)		
	معنی هر یک از اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.	25
1	<p>(آ) زود باشد که این پسر تو ، آتش در سوختگان عالم زند.</p> <p>.....</p>	
1	<p>(ب) هر چه دیدم ، سهل بود ، کار مشکل اینجاست . اگر ما را آفتی رسد از این شخص ، از این موضع تواند بود.</p> <p>.....</p>	
1	<p>(پ) تا نزدیک نماز پیشین ، از این مهمات فارغ شده بود و خیلانشان و سوار گسیل کرده.</p> <p>.....</p>	
1	<p>(ت) ما به فلک بوده ایم ، یار ملک بوده ایم باز همان جا رویم ، جمله که آن شهر ماست</p> <p>.....</p>	
0/5	<p>(ث) محراب زمین و آسمان اوست</p> <p>.....</p>	
0/5	<p>(ج) خدا داند چه افسرها که رفته!</p> <p>.....</p>	
درک مطلب		
0/25	<p>26 طبق نوشته زیر ، عامل اصلی پیشرفت نکردن جامعه های عقب مانده و غیرمتمدن چیست؟</p> <p>« مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند ، از پنجره های باز و نورگیر ، گریزان هستند ؛ آخر چشمشان را می زند و خسته شان می کند. »</p>	26
0/25	<p>27 مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.</p> <p>(آ) دانست که دل اسیر دارد</p> <p>(ب) دردی است غیر مردن ، کان را دوا نباشد</p> <p>دردی نه دواپذیر دارد</p> <p>پس من چگونه گویم ، کاین درد را دوا کن</p>	27

0/25	28	<p>در نوشته زیر ، کدام خُلق و خوی مولانا ، با آیات زیر که به حضرت موسی(ع) و حضرت هارون(ع) خطاب است ، متناسب است؟</p> <p>« إِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ، فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا ... (سورة طه / آية 43 و 44) »</p> <p>« همین حالت صلح و یگانگی با عشق و حقیقت ، او را بردباری و تحمل عظیم بخشید ؛ طوری که طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی داد و به نرمی و حُسن خُلق ، آنان را به راه راست می آورد. »</p>
0/5	29	<p>مقصود مهدی حمیدی شیرازی ، از « آن سوی دریا » و « غولان » در سروده زیر چیست؟</p> <p>« به یاری خواهیم از آن سوی دریا سوارانی زره پوش و کمان گیر دمار از جان این غولان کشم سخت بسوزم خانمان هاشان به شمشیر »</p>
0/25	30	<p>مفهوم کدام بیت با عبارت « شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک ، چه کارها در پیش است ؟ معذورید که شما را سر و کار با عشق نبوده است. » یکسان است؟</p> <p>آ) ناز تو و نیاز تو ، شد همه دلپذیر من ب) نیست جاننش محرم اسرار عشق پ) تو ز قرآن ، ای پسر ، ظاهر مبین ت) عشق بازی ، کار بیکاران بُود</p> <p>تا ز تو دلپذیر شد ، هستی ناگزیر من هر که را در جان ، غم جانانه نیست دیو ، آدم را نبینند غیر طین عاقش با کار بیکاران چه کار؟</p>
0/25	31	<p>بیت زیر با کدام نگرش و چاره سازی خویشان مجنون در درمان وی متفاوت است؟</p> <p>« یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش بگذار که دل حل بکند مسئله ها را »</p>
0/25	32	<p>عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟</p> <p>« سال های دفاع و پایان تلخش ، واقعیتی را به ما نشان داد و آن اینکه ، جنگ سپاه روس با ما ، جنگ میان ارتش دو کشور نبود ؛ این جنگ ، جنگ بین دو زمان متفاوت بود ؛ جنگ نو و کهنه ، تازگی و فرسودگی. »</p>
0/25	33	<p>با توجه به بیت « نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش ، رگ و استخوان ماند و پوست » کدام توضیح درست است ؟</p> <p>آ) به خاطر بی توجهی دیگران ، لاغر و نحیف شد. ب) دوست و دشمن ، برایش غصه خوردند.</p>
0/25	34	<p>عبارت « مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟! » ، با کدام مَثَل مشهور ، از نظر مفهوم تناسب دارد؟</p> <p>آ) آمد به سرم از آنچه می ترسیدم. ب) آش نخورده و دهان سوخته.</p>
0/5	35	<p>گوینده عبارت زیر ، از کدام فضیلت های اخلاقی برخوردار است؟</p> <p>« آنچه دارم از حُطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست. »</p>

با آرزوی موفقیت و سربلندی برای شما دانش آموزان عزیز

« پاسخننامه آزمون نوبت اول فارسی (2) »

بخش یکم: قلمرو زبانی

0/25	فرمود = « مثال داد »	1
0/5	(ب) نژند (= خوار و زبون ، اندوهگین)	2
0/25	« تضاد » (= نیستی ، متضاد با « وجود »)	3
0/25	« مُرشد »	4
0/5	(ب) « غَرَضُ »	5
0/5	(ب) « نفایص » = « نفایس »	6
0/75	« وامانده گان و عاجزان » (= واماندگان و عاجزان) / « هیأت و دسته » (= هیئت و دسته) / « ترجیه و برتری » (= ترجیح و برتری)	7
0/25	گزینۀ « ب » « قضا »	8
0/25	« کوفته شد »	9
0/25	« سینه مالان » « پشت کوهساران » ، گروه قیدی از نوع « اسم » است .	10
0/5	گرد آورده باشد (= ماضی التزامی) / می آورد (= مضارع اخباری)	11
0/25	گزینۀ « ب » « هر دو در معنای « هستم » = فعل اسنادی) در گزینۀ « آ » ، مفعول است (آزاد کن از بلای عشقم = مرا از بلای عشق آزاد کن)	12
0/25	گزینۀ « 3 »	13
0/25	گزینۀ « ب » « هر دو به معنای « وجود دارد » = فعل غیر اسنادی)	14
1	(آ) « معطوف » (بعد از « واو » عطف قرار گرفته است) (ب) « شاخص » (شیخ) (پ) « محمد بن حسین خطیبی » (ت) « جمله وابسته » (که = پیوند وابسته ساز)	15
1	(آ) « درست » (ب) « نادرست » « عاقبت » ، قید است) (پ) « درست » (ت) « نادرست » « بازگشت » ، مجهول نمی شود)	16

بخش دوم: قلمرو ادبی

0/5	« ای آفتاب حُسن ، برون آ دمی ز ابر »	17
0/5	(آ) « همی گشت » (ب) « غرامت زده »	18
0/5	(آ) کبک « افرادی که کورکورانه از دیگران تقلید می کنند » (ب) روباه « افرادی که به دیگران وابسته هستند »	19
0/5	(1) « شمشیر » (2) « در و بر »	20
0/5	(آ) « نمی پذیرد » (ب) « مطیع و فرمانبردار گردید »	21
0/5	(آ) « حس آمیزی » (ب) « تضمین »	22
1	(آ) « اغراق » (ب) « تشبیه » (پ) « اضافه استعاری » (ت) « سجع »	23
1	(آ) « الهی نامه » (ب) « اسرار نامه » (پ) « زندان موصل » (ت) « مرصاد العباد »	24

بخش سوم: قلمرو فکری

1	(آ) « به زودی این پسر تو (مولوی) ، همه عاشقان جهان را بی قرار و بی تاب خواهد ساخت . »	25
1	(ب) « هر چه در وجود آدم دیدم ، بی ارزش و قابل نفوذ است ، نفوذ به دل او دشوار است (ارزشمندی دل) اگر از این شخص ، صدمه ای به من برسد ، از این مکان (دل) می تواند باشد . »	
1	(پ) « تا نزدیک نماز ظهر ، از این کارهای مهم ، آسوده خاطر شده بود (همه این کارهای مهم را انجام داده بود) و گروه سپاهیان و سواران را برای رساندن نامه ها روانه کرده بود . »	

ادامه پاسخننامه در صفحه دوم

1	ت) « جایگاه ما ، انسان ها ، نخست در ملکوت و بهشت بوده است و همنشین فرشتگان بوده ایم ؛ اکنون دوباره همگی به همان شهر و دیار خود (اصل خود) برمی گردیم. »
0/5	ث) « قباہ گاہ همهٔ انسان ها و فرشتگان ، کعبه است. »
0/5	ج) « فقط خدا می داند که چه پادشاهانی (در راه وطن) کشته شده اند. »
درک مطلب	
0/25	26 « عادت کردن به افکار پوسیده »
0/25	27 « دردِ عشق ، درمان پذیر نیست »
0/25	28 « نرم و ملایم سخن گفتن با مخالفان »
0/5	29 آن سوی دریا = « هندوستان » / غولان = « مغولان »
0/25	30 گزینهٔ « ب »
0/25	31 « درمان او از راه عقلانیت و چاره اندیشی »
0/25	32 « به روز نبودن موجب شکستن است »
0/25	33 گزینهٔ « آ »
0/25	34 گزینهٔ « ب »
0/5	35 « حلال خواری / قناعت پیشگی / عدم دلبستگی به مادیات و تعلقات دنیوی / میناعتِ طبع و عزتِ نفس »

شاد باشید.

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد